

Uchwała Nr XXII/211//2020
Rady Miejskiej w Braniewie
z dnia 18 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821), Rada Miejska w Braniewie uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Braniewa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2021 roku.

*Przewodniczący
Rady Miejskiej w Braniewie
Dariusz Frąckiewicz*

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXII/211//2020
Rady Miejskiej w Braniewie z dnia 18 grudnia 2020r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”
do projektu uchwały w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na
lata 2021-2023”**

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy.

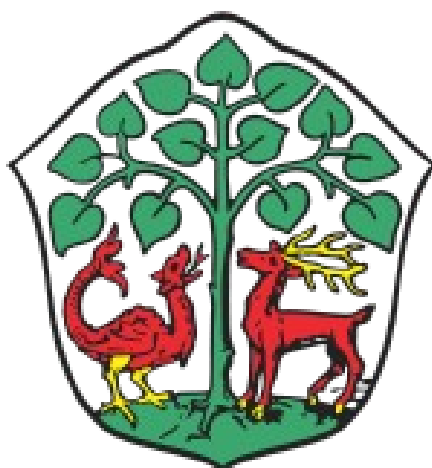
Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania ich wskaźniki oraz realizatorów.

Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2021-2023.

Załącznik do Uchwały
Nr XXII/211/2020 Rady Miejskiej w Braniewie
z dnia 18 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2021-2023

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	1
1. Wprowadzenie.....	2
2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.....	3
3. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Miasta Braniewa.....	4
4. Formy pomocy rodzinom zamieszkałym na terenie miasta Braniewa.....	7
5. Adresaci Programu.....	20
6. Zasoby instytucjonalne.....	20
7. Cele i zadania Programu.....	21
8. Efekty i rezultaty Programu.....	26
9. Źródła finansowania.....	26
10. Monitoring Programu.....	27
11. Zakończenie.....	27

1. Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny na lata 2021 -2023 w Gminie Miasta Braniewa jest kontynuacją realizowanego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020, przygotowanego zgodnie z wymogami art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka, przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało.

Dynamiczne zmiany jakie zachodzą współcześnie w zakresie życia rodzinnego, spowodowały destabilizację pewnych rodzin. Zaczęły pojawiać się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu bądź zerwaniu uległy więzi rodzinne, co ma znaczny wpływ na strukturę rodziny, jej spistość, pozytywne stosunki pomiędzy członkami rodziny, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne.

Przemiany społeczno-gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, które nie radzą sobie z problemami dnia codziennego. Nasiliły się zjawiska o charakterze globalnym tj. migracje, choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, oraz lokalnym tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp.

Rodzice powinni zapewnić opiekę i wychowanie dziecku, dbać o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. W sytuacji, gdy przez patologię

w środowisku rodzinnym, niewydolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Problemy występujące w rodzinie takie jak: alkoholizm, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań, które powinny być zintegrowane ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Niejednokrotnie bywa, że sytuacje niekorzystne w rodzinie współwystępują ze sobą, czego skutkiem jest coraz większa liczba rodzin i dzieci wymagających specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przewyżczeniu istniejących dysfunkcji.

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz.483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 2277 z późn. zm.),

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020r. poz.218 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020r., poz.111 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 808 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jedn.: Dz.U z 2019r. poz. 2407 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 326 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.1329),
11. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1348),
12. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start"(Dz. U. z 2018 r., poz. 1061 z późn. zm.),
13. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Braniewie na lata 2016-2024,
14. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Braniewie latach 2017-2022.

3. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Miasta Braniewa

Braniewo jest miastem powiatowym, w skład którego wchodzi 7 gmin miejsko – wiejskich. Miasto należy do województwa Warmińsko – Mazurskiego i zajmuje 12,4 km² powierzchni.

Miasto położone jest w północno-wschodniej części kraju, w niewielkiej odległości od granicy Unii Europejskiej z Obwodem Kaliningradzkim Rosji.

Miasto Braniewo, ma doskonałe położenie z uwagi na przebiegające znaczące węzły kolejowe i drogowe, szybki dojazd do dużych aglomeracji, portów i lotnisk, leży na trasie międzynarodowych korytarzy transportowych. Branże o największym potencjale rozwojowym w Braniewie to: logistyka, transport, handel oraz turystyka.

W strukturze użytkowania gruntów w Braniewie dominują tereny zabudowy mieszkaniowej 23% –z niewielką tendencją wzrostową. Wysoki udział powierzchni zagospodarowanej miasta łączy się z takimi funkcjami użytkowania jego obszaru jak: tereny użytkowane rolniczo 44%, tereny zieleni i wód 8% oraz tereny zabudowy usługowej.

Braniewo jest małym miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą na dzień 31.12.2019r. 16 362, z czego 52% stanowią kobiety, a 48% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 7,3%. Poniższa tabela zawiera dane statystyczne dotyczące liczby mieszkańców miasta Braniewa, z podziałem na płeć mieszkańców.

Tabela 1. Struktura miasta Braniewa ze względu na płeć

Stan na dzień 31.12.2019r.	
kobiety	8530
mężczyźni	7832
Razem	16 362

Źródło: Dane Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Miasta Braniewa

Tabela 2. Grupy wiekowe mieszkańców Braniewa z uwzględnieniem płci

Grupy wiekowe	2018 rok liczba osób	2019 liczba osób
W wieku przedprodukcyjnym do 18 lat	2 883	2 878
W wieku produkcyjnym kobiety 18-60 lat, mężczyźni 18-65 lat	10 307	10 016
W wieku poprodukcyjnym kobiety po 60 r.ż. mężczyźni po 65 r.ż.	3 331	3 468

Źródło: Dane Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Miasta Braniewa

Analiza danych dotyczących grup wiekowych oraz problemów społecznych w roku 2019 wskazuje na wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym- wzrost o 137 osób w porównaniu z rokiem poprzednim oraz spadek osób w wieku produkcyjnym – spadek o 291 osoby.

W roku 2019 w Urzędzie Stanu Cywilnego w Braniewie zarejestrowano:

- zgony - 240
- urodzenia - 303
- małżeństwa – 110 (w tym 52 małżeństwa cywilne, natomiast 58 małżeństw konkordatowych).

Mimo dodatniego przyrostu naturalnego w roku 2019, na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest spadek liczby mieszkańców miasta. W ostatnich 3 latach tj. 2017-2019 liczba mieszkańców spadła z 16 658 osób w 2017 roku do 16 362 osób w 2019 roku. Nie hamuje tego zjawiska atrakcyjność mieszkaniowa Braniewa -budowa nowych osiedli domów jednorodzinnych, mieszkań

deweloperskich o wysokim standardzie. Sytuacji demograficznej miasta nie poprawia także rozwój infrastruktury społecznej. Spadek populacji jest problemem ogólnopolskim. Według Ekspertów Organizacji Narodów Zjednoczonych, Polska jest w gronie 51 krajów, w których liczba ludności między 2017r a 2050r. będzie się kurczyła. W perspektywie najbliższych 30 lat liczba ludności Polski zmniejszy się o ponad 15 proc. (wyniesie 32,4 mln osób). Próbuje się przeciwdziałać tym tendencjom wprowadzając programy socjalne np. 500+.

Stan ludności oraz wszelkie zmiany demograficzne w znacznym stopniu determinują sytuację panującą na rynku pracy. Poniższe tabele, oparte na materiale Powiatowego Urzędu Pracy w Braniewie, przedstawiają dane dotyczące stanu ludności oraz dynamikę zmian w tym zakresie w podziale na ekonomiczne grupy wieku oraz aktualny stan bezrobocia.

Tabela 3 . Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wiek

Wiek	31.12.2017			31.12.2018			31.12.2019		
	Razem	kobiety	mężczyźni	Razem	kobiety	mężczyźni	Razem	kobiety	mężczyźni
Razem	3034	1669	1365	2863	1604	1259	2551	1495	1056
18-24	444	245	199	405	245	160	358	223	135
25-34	800	518	282	756	497	259	694	473	221
35-44	684	381	303	667	393	274	585	365	220
45-54	633	357	276	545	394	251	485	279	206
55-59	354	168	186	364	175	189	294	155	139
60 i więcej	119	0	119	126	0	126	135	0	135

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Braniewie

W powiecie braniewskim wskaźnik stopy bezrobocia w roku 2019 osiągnął poziom 19,2%. Porównywalnie: stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 5,2%, zaś w samym województwie warmińsko-mazurskim 9%.

Tabela 4 . Liczba osób poszukujących pracy z podziałem na wiek

Wiek	31.12.2017			31.12.2018			31.12.2019		
	Razem	kobiety	mężczyźni	Razem	kobiety	mężczyźni	Razem	kobiety	mężczyźni

Razem	24	9	15	23	12	11	21	11	10
18-24	1	1	0	1	1	0	0	0	0
25-34	8	5	3	6	5	1	3	2	1
35-44	8	2	6	4	1	3	3	1	2
45-54	3	0	3	4	1	3	8	4	4
55-59	3	1	2	4	1	3	3	1	2
60 i więcej	1	0	1	4	3	1	4	3	1

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Braniewie

Bezrobocie jest główną przyczyną pauperyzacji oraz degradacji społecznej i zawodowej braniewskich rodzin i stanowi jeden z najważniejszych problemów społecznych.

Sytuacje, w których osoby zdolne do zatrudnienia pozbawione są pracy zarobkowej powodują rozszerzanie się kręgów ubóstwa, degradację społeczną, a także często psychiczną i moralną, w wyniku czego bezrobotni stają się świadczeniobiorcami ośrodka pomocy społecznej.

Wysoki poziom bezrobocia, znaczny odsetek osób chorych i niepełnosprawnych, bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, to problemy społeczne, które wyznaczają kierunki działań ośrodka pomocy społecznej.

4. Formy pomocy rodzinom zamieszkałym na terenie miasta Braniewa

Podstawą do określenia działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 jest charakterystyka społeczno-demograficzna oraz analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie.

Pomoc społeczna obejmuje w swych założeniach przyznawanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej. Poniższe dane przedstawiają dynamikę korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2019.

Tabela 5. Liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2019

Wyszczególnienie	Rok		Dynamika 2019/2018 w %
	2018	2019	
Liczba środowisk korzystających z pomocy społecznej	615	695	113
Liczba osób w środowisku	1117	1453	130

Liczba środowisk korzystających z pomocy społecznej wzrosła, co spowodowane jest zwiększonym zapotrzebowaniem na pracę socjalną na rzecz rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Praca socjalna jest pomocą w kierunku wzmocnienia lub odzyskania zdolności klientów MOPS w Braniewie w funkcjonowaniu społecznym oraz tworzeniu sprzyjających temu warunków społecznych. To również zapewnienie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której sami nie są w stanie pokonać przy użyciu własnych sił, dostępu do wsparcia zapewnionego w ramach usług. To stopniowe doprowadzenie do samodzielności, niezależności życiowej.

Wzrost zapotrzebowania na pracę socjalną jest również spowodowany bezradnością rodziny w opiece i wychowaniu dzieci, która łączy się nierzadko z innymi dysfunkcjami, jak uzależnieniem, przemocą domową, problemem w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Wsparcie we wczesnej fazie dysfunkcji rodziny wprowadza korektę funkcjonowania, eliminując konieczność zastosowania interwencji związanej z zabraniem dziecka z rodziny i umieszczenia go w systemie pieczy zastępczej.

Mówiąc o przyczynach trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o pomoc do MOPS w Braniewie konieczne jest przeanalizowanie danych ilościowych dotyczących udzielonej pomocy mieszkańcom. Dane te przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Najczęściej występujące powody ubiegania się o pomoc w latach 2018-2019.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba środowisk		Dynamika 2019/2018 w %
		Rok 2018	Rok 2019	
Ubóstwo		283	274	97
Bezdomność		29	22	76
Potrzeba ochrony macierzyństwa		25	19	76
w tym:	wielodzietność	16	16	100
Bezrobocie		225	192	85
Niepelnosprawność		268	263	98
Długotrwała lub ciężka choroba		296	310	105
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - ogółem		65	70	108
w tym:	rodziny niepełne	45	47	105
	rodziny wielodzietne	18	17	95

Przemoc w rodzinie	3	4	133
Alkoholizm	37	41	111
Narkomania	1	2	200
Trudności w przystosowaniu do życia po wyjściu z zakładu karnego	10	9	90
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	0

Źródło: Opracowanie MOPS na podstawie sprawozdania MPiPS-03.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż w latach 2018/2019, podobnie jak w latach poprzednich, nie uległy zmianie główne przesłanki uzasadniające wsparcie. Najczęściej występującymi powodami trudnej sytuacji życiowej było ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. Kolejną znaczącą okolicznością uzasadniającą ubieganie się o pomoc społeczną jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego występująca u rodzin. Dysfunkcja ta wyróżnia się głównie niedojrzałością emocjonalną rodziców, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz problemami wychowawczymi z dziećmi, zaburzeniami równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dużym problemem współistniejącym w tych rodzinach jest nadużywanie przez rodziców lub jednego z nich alkoholu lub innych środków odurzających. Statystyki wskazują na wzrastającą tendencję występowania problemu alkoholizmu, który ma także powiązanie z występowaniem problemu przemocy w rodzinie. W rzeczywistości przesłanki uzasadniające udzielenie pomocy kumulują się, co oznacza, że jedna osoba lub rodzina może kwalifikować się do pomocy z kilku powodów.

Zapewniając pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie przyznawał świadczenia pieniężne, m.in. w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych, jak również w postaci niepieniężnej, np. w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania czy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie, od wielu lat realizuje program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, obecnie pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu”, finansując m.in. posiłki dzieciom i młodzieży oraz osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 150% kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Pomoc w formie zakupu gorących posiłków na przestrzeni 2018/2019 lat przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7. Zakup gorących posiłków w ramach programu Pomoc Państwa w zakresie dożywiania

Pomoc w formie gorących posiłków	2018	2019
---	-------------	-------------

Liczba osób korzystających z posiłków	141	112
Liczba rodzin	109	91
Liczba świadczeń	15 774	15 163
Liczba osób w rodzinach	258	215
Średni koszt 1 posiłku	6,22	7,18

Źródło: Opracowanie MOPS

Ponadto w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznawane były zasiłki celowe na zakup żywności. W roku 2018 zostało wydanych 180 decyzji administracyjnych przyznającą tę formę wsparcia, zaś w roku 2019 wydano takich decyzji 143.

Zarówno w roku 2018 jak i 2019 realizowany był **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020**. Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 –2020 było dotarcie z pomocą żywnościową do grup osób najbardziej potrzebujących, które mogą skorzystać zarówno z pomocy żywnościowej, jak również możliwości uczestniczenia w różnych działaniach wspierających, edukacyjnych w postaci warsztatów edukacyjnych dotyczących wzmocnienia samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

Powyższy program w Braniewie realizowało Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „SOCJAL” w Braniewie wspólnie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Zestaw artykułów spożywczych, tzw. ”paczka” na jedną osobę obejmował: groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła śliwkowe, makaron jajeczny, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane, mleko, ser, szynka drobiowa oraz wieprzowa, pasztet wieprzowy, kabanosy, filet z makreli w oleju, cukier, miód, olej rzepakowy, gołąbki w sosie pomidorowym.

W roku 2018 wsparciem objęto 614 osób, zaś w roku 2019 objęto 627 osób.

Rodzinom, w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych poza pomocą finansową konieczne jest wsparcie także innymi formami pomocy. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najwartościowszym środowiskiem wychowawczym, które określa i stwarza warunki indywidualnego rozwoju osobowości jednostki. Działania wyznaczone gminom w obszarze wsparcia rodziny nie dotyczą kwestii gospodarczych, jednak wskazują katalog świadczeń i usług za pomocą, których można próbować niwelować skutki niekorzystnej sytuacji rodzin, aby dziecko jak najdłużej pozostawało w rodzinie biologicznej. Jedną z takich form wsparcia jest przydzielenie rodzinie asystenta.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów

własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- bezpośrednią pracę z rodzicami,
- bezpośrednią pracę z dziećmi,
- działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- oraz organizację własnej pracy.

Mówiąc o funkcji asystenta rodziny można wyodrębnić funkcję wsparcia psychiczno-emocjonalnego, opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno-monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą -aktywizującą oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę.

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo -wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od stycznia do grudnia 2018r w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie było zatrudnionych 3 asystentów rodziny. Objęli oni wsparciem 27 rodzin, o łącznej liczbie dzieci 70, w roku 2019 w dalszym ciągu było zatrudnionych 3 asystentów rodziny. Objęli oni wsparciem 31 rodzin, o łącznej liczbie dzieci 59.

Inną formą pomocy rodzinie wprowadzoną ustawą są **rodziny wspierające**, których zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca ma aktywnie pomagać w przezwyciężeniu kryzysu w rodzinie wspieranej, a nie ją wyręczać. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od ich inicjatywy oraz pomysłowości. Współpraca między rodzinami daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone rodzinom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej, na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Aktualnie rodziny z terenu Braniewa nie zgłaszają potrzeby wsparcia w formie rodzin wspierających, w związku z tym nie prowadzono działalności w tym zakresie.

W sytuacjach wyjątkowych, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie istnieje konieczność **umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej**. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do ww. wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Zgodnie z powyższymi założeniami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt 61 dzieci w pieczy zastępczej.

W roku 2019 łączny koszt wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej oraz przebywania w placówce opiekuńczo- wychowawczej wyniósł 447.105,80zł.

Dla porównania w 2018r wydatki te wyniosły 434.017,93zł przy liczbie 54 dzieci.

Tabela 8. Koszty poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich 2 lat

Rok	Poniesione wydatki na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci
2018	434.017,93	54
2019	447.105,80	61

Źródło: Opracowanie MOPS

Wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej mają tendencję wzrostową. Analiza danych wskazuje, że w kolejnych latach tendencja wzrostowa utrzyma się i Gmina Miasta Braniewa

będzie ponosić z tego tytułu coraz większe wydatki, gdyż pobyt większości dzieci współfinansowany będzie w wysokości 50% .

Analizując wyżej opisane dane można wyciągnąć wnioski, że w najbliższych latach pomoc będzie rozwijała się w kierunku większego wsparcia rodzin i dzieci. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. W rozwiązaniu tych problemów często potrzebna jest pomoc zarówno ośrodka pomocy społecznej, jak i wielu innych instytucji i organizacji. Dlatego tak ważne jest, aby w mieście działał dobrze zorganizowany system wsparcia rodziny: system oparty na współpracy OPS-u, instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej, szkół i placówek oświatowych, służby zdrowia, policji i wszystkich zainteresowanych dobrem rodzin zamieszkujących miasto Braniewo.

Działania wspierające wobec rodzin przeżywających trudności – rodzin dotkniętych przemocą bądź zagrożonym wystąpieniem przemocy podejmuje **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** oraz powoływane przez niego grupy robocze, bezpośrednio pracujące z rodzinami. Zespół Interdyscyplinarny w Braniewie, funkcjonuje w oparciu o Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Został on powołany Uchwałą Rady Miasta Braniewo w dniu 21 czerwca 2011 roku.

W Braniewie w 2018 roku założono 46 Niebieskich Kart, w tym 42 na wniosek Policji, 2 z inicjatywy oświaty, 2 z placówki służby zdrowia.

W 2018 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, 128 spotkań Grup Roboczych. W 2019 roku liczba założonych Niebieskich Kart wyniosła 46 z czego inicjatywą Policji było 39. Odbyło się sześć spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, 170 spotkań Grup Roboczych.

Rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Braniewie do którego zadań należy:

- diagnozowanie problemu przemocy
- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wsparciem w ramach procedury „Niebieskie Karty” objęte są nie tylko rodziny posiadające w swej strukturze osoby dorosłe, ale również rodziny z niepełnoletnimi dziećmi.

Dodatki mieszkaniowe są kolejną z form pomocy dla rodzin jest dodatek mieszkaniowy, który jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc w formie dodatków mieszkaniowych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 9. Kwota i liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych w latach 2018/2019

Wyszczególnienie	2018	2019
Liczba gospodarstw domowych	360	310
Liczba wypłaconych dodatków	3212	2866
Łączna kwota wypłaconych dodatków w zł.	611.517,59	533.345,78

Źródło: Dane sekcji dodatków mieszkaniowych MOPS

Dane zawarte w tabeli wskazują na systematyczny spadek kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych, co może być spowodowane wzrostem dochodów w związku z podwyższeniem płacy minimalnej, rent i emerytur.

Dodatek energetyczny zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo energetyczne, prawo do dodatku energetycznego przysługuje tzw. odbiorcy wrażliwemu. Odbiorca wrażliwy to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy i która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym. Odbiorca musi zamieszkiwać w miejscu odbioru energii elektrycznej. Dodatek energetyczny przyznaje się w drodze decyzji na wniosek odbiorcy energii elektrycznej.

Liczbę przyjętych wniosków, wydanych decyzji i kwotę wypłaconych dodatków energetycznych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Realizacja dodatków energetycznych w latach 2018-2019.

Wyszczególnienie	2018	2019
Kwota wypłaconych dodatków energetycznych (w złotych)	16.644,86	13.959,53
Liczba wydanych decyzji administracyjnych.	300	220
Liczba wypłaconych dodatków energetycznych	1157	993

Źródło: Dane sekcji dodatków mieszkaniowych MOPS

Zauważalny jest spadek zainteresowania świadczeniem energetycznym. W roku 2019 wypłacono dodatki energetyczne w kwocie mniejszej o 2.685.33zł w porównaniu do roku 2018. Powodem jest problem z uzyskaniem dokumentów niezbędnych do otrzymania dodatku oraz za niska kwota przyznawanego świadczenia.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym udzielana jest uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

O stypendium może ubiegać się uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, a w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, deficyt umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Liczbę przyjętych wniosków, wydanych decyzji i kwotę wypłaconych stypendiów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Realizacja stypendiów w latach 2018-2019.

Wyszczególnienie	2018	2019
Kwota przyznanej dotacji celowej na wypłatę stypendiów szkolnych (w złotych)	115.986,02	116.502,46
Udział środków własnych 20 % (w złotych)	28.996,50	29.125,62
Kwota ogółem wypłaconych zasiłków i stypendiów szkolnych (w złotych)	144.982,52	145.628,08
Liczba złożonych wniosków na stypendium szkolne	113	154
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	262	308
Liczba przyznanych stypendiów	167	170

Źródło: Dane sekcji dodatków mieszkaniowych MOPS

Na podstawie danych powyższej tabeli zauważa się wzrost kwot wypłaconych stypendiów, zwiększyła się liczba rodzin, oraz liczba złożonych wniosków na stypendia szkolne.

System świadczeń rodzinnych jest kolejną formą wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie miasta Braniewa. Dział Świadczeń Rodzinnych, Wychowawczych i Funduszu Alimentacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie realizuje zadania, które finansowane są w całości z budżetu państwa w zakresie:

- świadczeń rodzinnych i opiekuńczych,
- świadczeń wychowawczych,
- świadczeń alimentacyjnych,
- wspierania kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- rządowego programu „Dobry start”.

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2018-2019.

Rok	Liczba rodzin
2018	1091
2019	1039

Źródło: Dane DŚRWiFA MOPS

Tabela 13. Zestawienie liczby wypłaconych świadczeń rodzinnych i poniesionych wydatków w latach 2018-2019.

Wyszczególnienie	2018 rok		2019 rok	
	Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń	Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń
Zasilek rodzinny z dodatkami	1 868 150,00	16 402	1 683 472,00	15 331
Zasiłki pielęgnacyjne	1 191 684,00	7 529	1 417 087,00	7 484
Świadczenie pielęgnacyjne	1 001 623,00	680	1 300 844,00	826
Specjalny zasiłek opiekuńczy	309 285,00	580	342 061,00	556
Zasilek dla opiekunów	223 661,00	420	188 413,00	307
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	155 000,00	155	118 000,00	118
Świadczenie rodzicielskie	813 199,00	908	575 539,00	646
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	280 736,00	1 140	327 711,00	1 111
Koszty obsługi	133 957,00		149 064,00	
Razem świadczenia rodzinne	5 977 295,00	28 762	6 102 191,00	27 033

Źródło: Dane DŚRWiFA MOPS

W roku 2019 wypłacono 27 033 świadczeń rodzinnych w łącznej kwocie 6 102 191,00 zł, tj. więcej o 2,09 % niż w roku 2018. Wśród świadczeń rodzinnych i opiekuńczych nadal dominują zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, z udziałem stanowiącym 27,90 % wszystkich świadczeń wypłaconych w analizowanym roku. Znaczny spadek odnotowano w wydatkach na wypłatę zasiłków dla opiekunów. Liczba wypłaconych świadczeń z tego tytułu zmniejszyła się o 6,01 % w porównaniu do roku poprzedniego. W roku 2018 nie złożono żadnego wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia finansowego „Za życiem”, zaś w roku 2019 złożony został jeden wniosek. Przyczyną mogą być trudności ze skompletowaniem wymaganych dokumentów, w tym uzyskanie zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez odpowiedniego specjalistę. W roku 2019 żadna z rodzin nie zgłosiła potrzeby uzyskania wsparcia w formie asystenta rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Świadczenie wychowawcze 500+, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie od 2016 r. realizuje na podstawie przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wysokość świadczenia wynosi 500,00 zł miesięcznie i przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Tabela 14. Kwota i liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w latach 2018-2019.

Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w zł	9 254 043,00	12 899 906,00
Koszty obsługi świadczeń wychowawczych w zł	140 624,00	169 442,00
Liczba wypłaconych świadczeń	18 901	26291

Źródło: Dane DŚRWiFA MOPS

W 2019 roku wypłacono 26 291 świadczeń wychowawczych na kwotę 13 069 348,00 zł (wraz z kosztami obsługi), tj. o 39,12 % więcej niż w roku 2018.

Rządowy program „Dobry start” wprowadzono w celu wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Świadczenie przysługuje jednorazowo w wysokości 300,00 zł, bez względu na osiągnięty dochód, na dzieci i osoby uczące się, do ukończenia 20. roku życia lub 24. roku życia, jeżeli osoba uprawniona legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Tabela 15. Kwota i liczba wypłaconych świadczeń z programu „Dobry start”.

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019
Liczba świadczeń	1 809	1 847
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	542 400,00	554 100,00
Koszty obsługi w zł	18 300,00	18 470,00

Źródło: Dane sekcji dodatków mieszkaniowych MOPS

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w związku z stwierdzoną bezskutecznością alimentów, osobom do ukończenia 18 roku życia lub do 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki w szkole, oraz na czas nieokreślony, dla osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 16. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2018-2019.

Rok	Liczba rodzin	Liczba uprawnionych
2018	125	210
2019	122	197

Źródło: Dane DŚRWiFA MOPS

W 2019 roku nastąpił spadek liczby osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 6,19 % w porównaniu do roku poprzedniego. Spadła również o 2,40 % liczba rodzin ubiegających się o przyznanie tego świadczenia.

Tabela 17. Liczba przyznanych świadczeń i poniesionych wydatków w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2018-2019.

Wyszczególnienie	2018 rok		2019 rok	
	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1 087 944,00	2 728	986 389,00	2 458
Koszty obsługi	32 638,00	-	29 592,00	-
Razem:	1 120 582,00	2728	1 015 981,00	2458

Źródło: Dane DŚRWiFA MOPS

W roku 2019 nastąpił spadek o 9,33 % wydatków poniesionych na świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Jednocześnie zmniejszeniu uległa o 9,89 % liczba przyznanych świadczeń.

Kolejną z form pomocy dla rodzin zamieszkujących na terenie miasta Braniewa jest **Karta Dużej Rodziny oraz Braniewska Karta Dużej Rodziny**. Na podstawie Karty Dużej Rodziny członkowie rodzin wielodzietnych mogą skorzystać z wprowadzonych uprawnień na poziomie ogólnokrajowym, zaś na podstawie Braniewskiej Karty Dużej mogą dodatkowo skorzystać z ulg i zwolnień udostępnionych przez instytucje miejskie oraz przez Partnerów programu tj. firmy i instytucje nie powiązane strukturalnie i kapitałowo z samorządem Miasta Braniewa.

Kwestia dziecka w polityce społecznej traktowana jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw oraz wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

Na terenie miasta Braniewa funkcjonują trzy żłobki (jeden miejski, dwa niepubliczne), sześć przedszkoli (dwa przedszkola miejskie, cztery przedszkola niepubliczne) oraz trzy punkty przedszkolne w szkołach podstawowych. Żłobki jak i przedszkola posiadają bogatą bazę środków dydaktycznych oraz sprzęty audiowizualne wykorzystywane w codziennej pracy opiekuńczo-wychowawczo-dydaktycznej.

Edukacja szkolna dzieci i młodzieży na terenie miasta Braniewa odbywa się w trzech szkołach podstawowych. Szkoły wyposażają swych uczniów w wiedzę nie tylko w ramach zajęć edukacyjnych, lecz również podczas zajęć organizowanych w ramach kół pozalekcyjnych,

umożliwiających rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży. Szkoły zapewniają pomoc pedagogiczną i psychologiczną, organizują opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, uczęszczającymi do szkoły, kierują do zespołów dydaktyczno-wyrównawczych i na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Szkoły w swych strukturach dysponują świetlicami szkolnymi, które stanowią zaplecze dydaktyczne.

Obszar zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży zapewnia swą działalnością przede wszystkim Miejski Ośrodek Sportu, Miejska Biblioteka Publiczna, Braniewskie Centrum Kultury.

Z uwagi na dość często pojawiający się problem uzależnienia w rodzinach z małoletnimi dziećmi, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapewnia dostęp do poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, terapeutycznego), poprzez organizowanie i informowanie o miejscach pomocy osobom uzależnionym. Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy monitorowanie środowisk zagrożonych problemem uzależnień od alkoholu i innych, kierowanie do Sądu Rejonowego osób które nie podejmują współpracy z Komisją, wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej na rzecz pomagania rodzinom, wraz z umacnianiem ich więzi rodzinnych (spotkania integracyjne, zabawy dla rodzin, imprezy, uroczystości związane ze Świątami). Ponadto przy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonuje świetlica opiekuńczo-wychowawcza realizująca zadania z zakresu pomocy edukacyjnej i wsparcie w formie wyżywienia. Działania świetlicy odbywają się dwa razy w tygodniu.

Ważną rolę w mieście Braniewie odgrywa Centrum Integracji Społecznej. Celem szczegółowym działań CIS-u jest reintegracja społeczna i zawodowa osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (również rodzin).

5. Adresaci Programu

Głównymi odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie miasta Braniewa, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych i z prowadzeniem gospodarstwa domowego, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Szczegółnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo (dysfunkcyjnych), dotkniętych kryzysem, przejawiających trudności wychowawcze. Niewydolność

rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Adresatami będą także rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (konflikty małżonków, uzależnienia, przemoc bezrobocie, ubóstwo), rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka, małe matki.

Natomiast działania profilaktyczne i edukacyjne przeznaczone będą dla wszystkich mieszkańców miasta Braniewa.

6. Zasoby instytucjonalne

Instytucje oraz organizacje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny i inne pełniące funkcje wspierające wobec rodziny:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Braniewie.
3. Miejska Biblioteka Publiczna w Braniewie.
4. Miejski Ośrodek Sportu w Braniewie.
5. Braniewskie Centrum Kultury.
6. Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
7. Komenda Powiatowa Policji w Braniewie.
8. Szkoły Podstawowe z terenu miasta Braniewa.
9. Przedszkola publiczne i niepubliczne z terenu miasta Braniewa.
10. Centrum Integracji Społecznej w Braniewie.
11. Sąd Rejonowy w Braniewie.
12. Organizacje pozarządowe.
13. Urząd Miasta.
14. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Braniewie.
15. Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie.

Celem współpracy jest w szczególności diagnoza sytuacji rodziny, uzgodnienie kierunków działań i sposobów ich realizacji oraz pozyskania dla rodziny wsparcia z zasobów środowiska lokalnego.

7. Cele i zadania Programu

Cel główny:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych - zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.
3. Wspieranie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych.
4. Wzmocnienie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie.
5. Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

Cel szczegółowy 1:

Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	wskaźnik/miernik	Czas realizacji
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodziców.	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (projekt konkursowy, partnerskie)	- liczba osób	2021-2023
2.	Realizacja programów wychowawczo- profilaktycznych, prowadzenie działalności profilaktycznej	-Placówki Oświatowe -Komenda Powiatowa Policji	-liczba zrealizowanych zajęć, spotkań	2021-2023
3.	Zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego poprzez organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Centrum Integracji Społecznej -Placówki Oświatowe	-liczba i rodzaj poradnictwa specjalistycznego	2021-2023
4.	Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-liczba rodzin	2021-2023
5.	Realizacja Programu wspierającego rodziny wielodzietne- Braniewska Karta Dużej Rodziny.	- Urząd Miasta Braniewo	-liczba wydanych kart	2021-2023

6.	Rozwój oferty w obszarze polityki prorodzinnej wynikających ze zmian przepisów prawnych – Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-liczba osób korzystających z pomocy	2021-2023
----	--	------------------------------------	--------------------------------------	-----------

Cel szczegółowy 2:

Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przewyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych - zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	wskaźnik/miernik	Czas realizacji
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej – świadczenia pieniężne, niepieniężne	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego, - liczba dzieci objętych dożywianiem	2021-2023
2.	Podejmowanie działań aktywizujących zawodowo i społecznie rodziny, w których członkowie pozostają bez pracy	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Centrum Integracji Społecznej -Organizacje pozarządowe	-liczba osób korzystających ze wskazanych form aktywizacji	2021-2023
3.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-liczba asystentów zatrudnionych -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta z podziałem na rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	2021-2023
4.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka poprzez dożywianie w szkole.	- Placówki Oświatowe	- liczba dzieci objętych programami.	2021-2023

Cel szczegółowy 3:

Wspieranie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	wskaźnik/miernik	Czas realizacji
1.	Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej na rzecz wspomaganie rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych	-Miejski Ośrodek Sportu -Urząd Miasta -Braniewskie Centrum Kultury - Miejska Biblioteka Publiczna -Placówki Oświatowe -Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-ilość podjętych inicjatyw -liczba zorganizowanych imprez, festynów na rzecz rodziny	2021-2023
2.	Organizowanie i udostępnianie możliwości wypoczynku dla dzieci w okresie wakacji i ferii zimowych	-Braniewskie Centrum Kultury -Miejska Biblioteka Publiczna -Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-liczba dzieci korzystających z zorganizowanych kolonii, półkolonii - liczba zrealizowanych zajęć warsztatów	2021-2023

Cel szczegółowy 4:

Wzmocnienie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	wskaźnik/miernik	Czas realizacji
1.	Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Zespół Interdyscyplinarny -Komenda Powiatowa Policji -Sąd Rejonowy	-liczba Niebieskich Kart -liczba wystąpień do właściwych organów - liczba przeprowadzonych kampanii	2021-2023
2.	Monitorowanie środowisk zagrożonych problemem uzależnienia od alkoholu	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Miejska Komisja Rozwiązywania	-liczba osób skierowanych do MKRPA -liczba osób wobec	2021-2023

		Problemów Alkoholowych	których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego	
3.	Monitoring rodzin z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Placówki Oświatowe	- liczba monitorowanych rodzin -liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuacje dziecka	2021-2023

Cel szczegółowy 5:

Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	wskaźnik/miernik	Czas realizacji
1.	Zapewnienie warunków do rozwoju kwalifikacji asystentów rodziny i pracowników socjalnych i innych osób zawodowo związanych z pracą z rodziną wieloproblemową.	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta -Placówki Oświatowe	-liczba szkoleń, w których wzięli udział asystenci rodziny; -liczba szkoleń w których wzięli udział pracownicy socjalni; -liczba szkoleń skierowanych do osób zawodowo związanych z pracą z rodziną wieloproblemową zorganizowanych na terenie Braniewa	2021-2023
2.	Zabezpieczanie środków finansowych na utrzymanie dzieci z terenu Braniewa umieszczonych w pieczy zastępczej	-Urząd Miasta	-liczba dzieci z terenu Braniewa umieszczonych w pieczy zastępczej, -wysokość środków finansowych miny Miasta Braniewa wydatkowanych na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2021-2023
3.	Prowadzenie działań zmierzających do utworzenia placówek wsparcia dziennego i powołania rodzin wspierających.	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta	-liczba powstałych placówek -liczba powołanych rodzin wspierających	2021-2023

8. Efekty i rezultaty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań planowane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności,
- rozwinięcie w rodzinach kompetencji opiekuńczych i wychowawczych,
- zapewnienie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i rodzin,
- poprawienie funkcjonowania rodziny poprzez działalność asystenta rodziny,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- poprawa stanu bezpieczeństwa dziecka i rodziny.

9. Źródła finansowania

Zakłada się, iż źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 będą:

- środki własne budżetu gminy,
- dotacja z budżetu państwa,
- środki unijne,
- inne środki pozyskane w trakcie realizacji programu.

10. Monitoring Programu

Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych, równoległe z realizacją poszczególnych działań, przy współpracy wszystkich realizatorów programu.

Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia. Analizie zostanie poddana zgodność realizacji zadań z przyjętymi priorytetami lokalnej polityki społecznej w obszarze wspierania rodziny w oparciu o przyjęte w Programie wskaźniki.

Wdrażanie poszczególnych zadań uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów.

Instytucją odpowiedzialną za koordynację działań i monitoring „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Braniewa na lata 2021 -2023” będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie, który zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do dnia 31 marca każdego roku będzie składał roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz będzie przedstawiać potrzeby związane z realizacją zadań.

Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Braniewa na lata 2021 – 2023 wyznacza kierunki działań na rzecz wspierania rodziny.

11. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.

Gminny program zakłada, iż rodziny przeżywające trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprawią swoje funkcjonowanie i tym samym podniesie się jakość życia mieszkańców miasta Braniewa.

Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.